

שאלת חלק תשובה קנה קנו שני יעבץ

ובמקום שאין בו אלא כדי הכשרו בלמלס. וכמו שמזכירם לפרש במשנה דמקלות בודלי. דליתם חקשי נמי הם יסין בפיס למע לי דמשיק. וכדרך שכבר נזכרם להשיב האחר. הלא הוא במסמתי משנה להם. בודלי זה יוסר מוח מדרכו של מעלתו. אבל במשנה דפיס לא זה ולא זה יתכן. אשר חכמים יגידו ולא חזרו. ונראה לא פנה למיין כל לרכו בשני ספרי חבורי אלו. ולא נפלתם ולא רחוקה היא ממנו ומו לא מירי. ובקצתו בלא ימלא מוח שמך דבר בחבורי. לא יחיד ממני. כי באלה חפצתי. תלמוד מורה על האמת אני. דברי ד"ס הערוך יעקב ישראל מכוונה יעבץ:

שאלה קנו שאלת מאמר שמאלנו ראונו מחלוקת דין הנשים אם כשרות לשחיפה. בכן ילמדו רבינו הלכה למעשה. במקום שאין שום מלי. ויש אשה בקיאה. או שפומדים מי. אם מותר להיטה לשחוט לכתחלה:

תשובה אמתים לך מ"ס במו"ק י"ד ס"א. מתוכו יתברר לך דעתי בזה. וזל שם. בענין כשרות נשים לשחיפה. תמכתי מאל על כמה פוסקים קדמונים ואחרונים שנפסקו דין זה. והדומה לו דין עבדים. דסתמא מן. והעור כתב עבדים משוחררים. וסב"י תמה עליו. ולכן השמיט מלת משוחררים. ואחרונים החזיקו דעת הסור. פיהם כוננו שו בזה דמשוחררים לכתחלה כשרים במחלוקת. וכל זה הסבך גרם להם. לפי שהחזיקו מ"ס דנשים ועבדים לכתחלה נמי. במאמץ בלי שום תלוי. ואי אפשר לומר כן. כמ"ס בס"ד. וז"ל הס"ך. ועבדים. הס"ך משוחררים וליזל דעתו דקיל סתם עבדים יש להם כל המדות הרעות כו'. כנראה רמז למ"ס ר"ג. אין עני כשאר כל העבדים כו'. מכלל דלדנין לאו כשרים. ובמ"ס שם דברים ל"ה כנען את בניו. ופי"ק דנעין (יגא) וזולת וכן אמרו סמפון בעבדים ליכא. שכל אלה הטקומות מורים על רעות המדות של עבדים. אך לא מן השם הוא זה. מה ענין מדות רעות של זשה וגזל לא מלינו שונאי וגזלן פסולין לשחוט. וזל בלא אלו לכלל:

אמנם תלמוד ערוך הוא בירינו בשני מקומות. שבעבדים תשורם גם על מאכלים אסורים. האחד בפ"ס (משב) מי איכא דשרי כהלי מילתא באמרא דשיבתי עבדי. והשני יתר עליו. הלא הוא ברפס"ס. אימא בהדיא דחשידי אחר מן החי. ועל פי שנים עדים יקום דבר. דסתם עבדים ודלי אינם נאמנים על השחיפה (ועפ"י נקטימה בירינו גם דה דת שכתב המדרכי והביאם בניי להן (ג"כ) ונתחקה מעשה. גם מ"ס מחזיק הברק שם פ"א (נקיים בירינו. כמ"ס שם עוד במו"ק בתוספת תבלין) דלא אכחו דרי ואחרת רובא. יתר היא כל תמונה) הא על כרחך פסקא למתני' דנבחים דחקה ומוקפא נפשי אי בעבדים מוחזקים בלחיות כפני והדומה לו. אי"א לפי' בסתם עבדים. ודינן דין מותר לכול נבלות למאכון שדוק סבין ונתן לו. ושוחט לכתחלה אפי' ביני גבין עמלו. וכן אלה אומר לענין נשים בשחיפה. שזי אפשר להשגיח על כולא עניני דשחיפה לגמרי. והרי יש לעמוד ק"י שביהקת חזק דרבנן. אפסיכ אמרו בירי' שאין נאמנות לפי עבדות. וזשו לה הפוסקים. עאכ"י בדיקת הסבין שהיא קשה מאד לשינוי לנשים. ופירחא יתרה. ובאסור של תורה דברר אכילה דבנה. לריך לזר שאין סומכין עליה בכה. אלא איכא מוסרין לו סבין בדוק. או ודאי שוחטות אף לכתחלה אם הן בקיאות וטומאות. זה דבר ברור מאד בס"ד. וסר עני ההסתבכות. ושמונו שלוש בין הדעות החלוקות דלא פליגי אלא אימא להא ויאתא להא:

יערין' לריך לבאר שכדי ביהא מ"ס האגור בשם ר"י הגון. שהנשים שוחטות לעמלן משמע שאין שוחטות לאחרין. וכתב עליו ודבר תימה הוא. ונדחק לפרש לשון לעמלן לבד. ומשמעות השלון אינו כן (אף שיש דוגמתו בלשון משנה. אינו רניל על לשון הפוסקים. אבל בראה שהוא כמשמעו וסבנחו הספוסים שרשאות לשחוט לזרד עמלן בלבד. אבל לא לזרד אחרים. וכ"ס שאין מוסרין ביין דבר של מורה אפילו בשל דבריהם. לפי שעתה קלה. אבל בדבר שאינו של מורה כל כך ודאי נאמנת כמו שכתבנו על כל האיסורין. ואפ"י בליסורי כרת כדס וחלז. לכן אם נאמנת אשה הלכות שחיפה. כשרה היא לשחוט חרנגולת או שר עוף לחרס בלבד. או אם דקס סבין ונתן לה ועמד עי' יכולה לשחוט גם לזרד אחרים. אבל אין ממניין אותה לשחוט לריבים כלל. בכן נפסקא תמיהת הרבי' מעל הכלבו בדעת ר"י הלכן. ושם הרב ישר וכשר. וכן אשה אומר דין העבדים דאפקסו לנשים. וזהו נאמנת ודאי בענין זה. עכ"ס אין כחו יפה מנחה. כל שאינו משוחרר שאין מוסרין על שחיפה אף שלמד. רק לזרד עמלו. או שנותנין לו סבין בדוק ורואין. ומ"ס אין ממנין אותו שוחט לריבים. וגרסו הוא מהאשם כל עוד שלא נשתחרר כלי. לכן בדיוק כתב העור משוחררים. וכן נכון בלי ספק. אלא שכתבו לכלל זה. לריין אנו לומר עוד שאין כל זה אלא בשחיפת חולין. לא בקדשים. ועל כרחו לומר דלא מחוקקא הדיא דרפ"ג דנבחים כשעשה דפוגיא דאפילו לכתחלה נמי

יבוא אחריו נה. ולכן נחזק הוא אל דרך זר ועקס. לגזור שהל"ף צפת"ח נבד חלינה (חלוי ים לו נכסיד דוגמא ולאחותו דמיר. וכן נאמנים עמי"ס כס"ד) שרי ליה מריה. שהמילא נקוד חדש בשם כי לא ימלא חסם. והוא שקר מוחלט שאין קריאת השם בן ארבע בכל מקום אלא בנקוד שם אדנות. ונקודו העלמי של סויה לא נודע כי לא פורש רק ללומי כהנס הי' נמסר. ואחר החורבן נמנעו מלנכר בו כמ"ס ז"ל. ולכן הוא נעלם מחד עד יבוא מורה דק לנו ויגלו ואלו המספרה קשיא לנאמית. איברה הא תכריה לנאמית וחזר בו בסוף דבריו ואין לנו אלא דברי הקדמונים. וכפדותו של ארית. שכולם השווה שהל"מ בשו"א. ואל"ף השם בח"ס כדיון בכל מקום. וכן הוא מנכני לקריתא מלה אחת ומנה לא תזוע יעבץ.

שאלה קנה ברין עש"ק פ' בראשית תקלמ"ד לפ"ק.

אל כבוד אדמ"ו הרב הגאון הגדול החסיד המפורסם, שר החכמה והתורה מי מכוזה מורה מחזיק במעו"י סתם האמתיו ומוזיע נסם הי' את דרכי הי' בבור' ובחכמ' במוסר ובידלאת חמא. נ"י מ"ה ס"ה כבוד מכור"ר יעבץ ר"ו:

בשיעור העבר הגיעה לידי אמרתו הנרופה עד מאד, כתבו הנחמד והנעים, והי' לי לשמחי' ולתפארת, וגם הספירים היקרים חדשים גם ימינם (שאלל אותם בעד קין אחד שם לקחתם אללי במחיר יבוא, ושלחתי עמם בלוחות חרף שנים מספרי לח"ס חלוקים אכ"י למסרם לבית המדרש הכולל שבברלין. וכן עוד כאלה לפני כמ"ס דה"ש כולם במתנת חסד, מ"ס שילמדו ויפיינו בהם, מדי עברם במשניות כסדר לימודם הקבוע לאנשי כה"מ יחדיו) לא יסקל כספ מחירי קבלתי, והנה כאשר ל"ה אדוני מורי כן אהבה לאפיל דבר מכל אשר דבר, וכבר מסרתי את הספר האחד ליד נבלי דכ"מ הכולל דכאן, והשני אשלח מ"י איש עמי לה' כאשר לזני כו', והנה בימי החג העבר שקדתי על חבורי ל"ס יום יום, כי תורתו שפועמי, ואם בער אנכי ולא למדתי חכמה, הנה אהבת האמת והאמונה בושרת בעלמתי מאז ידעתי בין ימיני לשמאלי ונפשי קלה בפסוליו וקלקוליו רוב החכמים בעיניהם האוללים בנשים אדירים, ואפי' חרש לחותם אש מיקוד לא מעלים, לכן מאסתי לילך בדרכיהם מיום היותי נאש עד עתה, ואם ירשני אדמ"ו אומר לפניי דבר אחד מספרו ל"ס, אשר לא אולל לבוא עד תוכותו ונה אל אהיה בעיני מורי כמתעטת חיו וכעשיב על אמריו כי אחרי דבריו לא אשה, ואין אני כי אם כתלמיד הדין לפני רבו בקרקע וסופר פיו למלקוח. לענין תפוק עליו מלת המורה לעדן, הנה במסכת ב"ס במשנה ושוין שמשקיין את המים הקשה אדמ"ו קושיא עלמה ממחתי דמקוואות, דתן ב"ס ואמרים אין מנבילין מים ימים ברעם כו', ושתוללו כל אברי לב לא מלאו כל אנשי חיל ידיהם להחיר חרלובות הקושיא כולת כי החכם אשר בקם להשיב על דבריו לריק ינע, כאשר בראה אדמ"ו בראיות נכוחות, ואולם ילמדנו רבינו ויודיעני את דרכיו מגיל דמתי' דבינה ביפס ברעם עסקין דלמא ביפס ביפס, אלא שאין מי המקום שלו. והוא משיק מים שנים שלו ביפס ימים של חבירו, וסתמא דשים לא קאמר אלא דלית ליה, דהיינו לדידיה, ולכן מחזיר זכיר בהו ואפי' שפיר ושוין כו', למר כלות ליה ולמר כדלית ליה לב"ס במים ימים של חבירו, ולכיה אף במים סרוחים שלו, ואפשר שמה הוכיר בכל תי"ע דברי הרמב"ם, דסתמא דשים לא מוכח מדי, ואם יש את נפש אדוני מורי לעשות עמדי חסד ואמת יבוא על אחד מהשומעים בקול דברו, להחיר עיני ולהביני דעתו הרחבה כו', וה' אלהים יאריך ימי' ושנותיו בקרב ישראל כחול ימים ירבה ימים עד כי מלאה הארץ דעת את הי' במים לים מכסים דברי תלמידו השופה בלמא את דבריו הק' משה מדעסו:

תשובה ב"ה ר"ח מרחשון תקלמד לפ"ק באלטונא.

למשכיל שיר ידידות. נבר חכם בעוז. הק' פתו' כהר' משה י"ו.

ב"ב לרף בעליל לארש הדיא את הלילה הזה. את נשק חשקי שם לי לאורה זו תורה. הגדיל כשמתה בראותי חזקו להשתמש בחבורי ולמסקו בתורה לשמה בשפה ברורה. והנה שם לבו שם הוא להחיר קשר הקושיא שבמשנת ושוין שמשקיין. כאשר שלמים וכן רבים חסרו להשיב ולא יכולו. לכן אין מהלך להאריך לשון בזה. שכבר הארכתי לעמיתני בחבורי הראשון גם השני. המה ישיבו אמרים מספיקים בענין ולחכימא ברמיו. כי הנה מ"ס מעלתו מגיל דמתיחין דבינה ביפס ברעם עסקין. לא עלי תלונות כי אם על שני ראשי המפרשים רש"י ורי"ם. שסם הבינו כך לשון הגמרא. שאינו כולל הכנה אחרת. וכמו שזכרתי גם להמשיב ראשון. וכן יחזיר דבריו ההגיון. ומאחר שהורה מעלתו שלריק ינע תאשיב הסוא. הלא איכא גם דבריו לא יעמדו. ואם נעמים עליו מול. וכן להוילא לשון התלמוד ממעטו. אז ודאי אין סדרך לר לחזק ולהעמידה במקום דחברים. כי הלא מוב יותר לזקמה כולל בדידיה.